

УДК 619: 614.9:636.4.03.083.313

Козьменко В.В., кандидат сільськогосподарських наук
Харківська державна зооветеринарна академія**ГРАВИМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ
СВИНЕЙ, ВИРОЩЕНИХ В УМОВАХ АБІОТИЧНИХ ФАКТОРІВ
ЛІТНЬО-ТАБІРНОГО УТРИМАННЯ**

Анотація. У статті приведені дані з доцільності використання літньо-табірного утримання свиней з метою підвищення резистентності та продуктивності як свиноматок так поросят.

Ключові слова: свині, продуктивність, молочність, поросята, збереженість

Одним із важливих прийомів інтенсивного використання маток та отримання життєздатних поросят є організація їх літньо-табірного утримання.

В спеціальній літературі мало освітлено літньо-табірне утримання свиней. Інтенсивна промислова технологія виробництва свинини значно скоротила тривалість племінного використання як кнурів так і свиноматок, знизилась природна резистентність свиней, особливо молодняка (1, 3). В зв'язку з цим на спеціалізованих фермах та комплексах відмовились від безвигульного утримання маток, концентратного типу годівлі, так як це привело до передчасної вибраковки тварин, народження слабих та нежиттєздатних поросят (2, 5). Думаємо, що літньо-табірне утримання свиней у найближчий час стане одним із прийомів у підвищенні ефективності свиноводства.

Немало важливе значення має табірне утримання свиней з санітарної точки зору. Це біологічний відпочинок приміщень, санітарні розриви в продовж 4-5 місяців, що сприяє знищенню мікрофлори, залишеної від попередніх тварин (3, 4).

Роботи по табірному утриманню свиней мають багато сторін цієї важливої проблеми ще не вивчені. Перш за все, неясно чи всі вікові групи доцільно переводити в літні табори, де проводити пологи – в приміщенні або в таборі. Немає відповіді про тривалість літнього утримання. У племінних господарствах в літні табори переводять супоросних свиноматок та поросят сисунів після 20 – денного віку, а також весь ремонтний молодняк та кнурів. У інших господарствах практикують літне табірне утримання свиноматок на протязі всього виробничого циклу. Як показала практика, не завжди пологи в літніх таборах проходять благополучно, так як контроль в них слабкий, особливо в нічний час, що приводить до виходу ділових поросят – 8,2 – 8,9 до відлучення (3, 4).

Методика досліджень. Дослідження по впливу літніх таборів на гравіметричні показники та природну резистентність організму тварин. Для цього створили три групи тварин по принципу аналогів. Першу серію дослідів робили по слідуючій схемі: контрольна група 30 свиноматок утримувались в свинарнику з 20 травня по 30 вересня тобто повний виробничий цикл; дослідна група 1 свиноматки з моменту запліднення та до завершення підсисного періоду находились в літньому таборі постійно; дослідна група 2 свиноматки після запліднення в термін 30 днів утримувались в свинарнику,

після чого були переведені в літні табори та утримувались там до 4 днів до опоросу а потім їх переводили в свинарники. Для годування тварин окрім комбікорму використовували зелену масу злакових та бобових культур, годування було трьохразове. В якості підстилки використовували солому.

Результати досліджень. В період проведених дослідів враховували мікроклімат та санітарні режими в приміщенні (табл. 1). Дані таблиці 1 показують, що температура повітря у свинарнику в нічний час доби коливалась в межах 15 – 23⁰С, вдень від 19 до 28⁰С. тепловий режим у свинарнику, де вирощували поросят сисунів відповідав оптимальному. Вологість повітря вночі коливалась від 62 до 78%, вдень – від 42 до 64%.

Таблиця 1. Мікроклімат свинарників, в яких утримувалась контрольна група тварин

Показники	Місяці				
	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
Температура, ⁰ С	15-17	19-21	22-23	18-22	14-18
	19-23	24-26	25-28	23-27	20-24
Відносна вологість, %	72-78	64-76	68-73	64-76	62-78
	54-62	52-63	50-62	42-64	58-64
Концентрація амоніаку, мг/м ³	18-22	19-24	22-24	23-25	22-26
	18-19	18-20	20-22	20-21	20-21
Вміст вуглекислоти, %	0,24-0,32	0,3-0,32	0,31-0,34	0,32-0,36	0,30-0,35
	0,20-0,25	0,22-0,26	0,24-0,32	0,24-0,28	0,22-0,26
Бактеріальна забрудненість, тыс. КУО/м ³	210-286	254-376	304-413	284-326	270-309
	291-328	323-417	341-450	321-473	296-423

Примітка. У числівнику показники в нічний час доби, в знаменнику – у денні часи.

По хімічному складу повітря (амоніак та вуглекислота) ці показники були вищі у нічний час доби. Бактеріальна забрудненість повітря була вища в денний час доби, Що по нашому думку, пояснюється рухом тварин, особливо поросят при годівлі та висипанні підстилки.

Показники мікроклімату в дослідній групі -1 (табл. 2) при вирощуванні свиноматок з поросятами в літніх таборах значно коливались, особливо по температурному режиму та вологості.

Перепади температури навколишнього повітря в нічні години коливались від 8 до 14⁰С, тоді як вдень температура під наметами складала 16 – 28⁰С. Вологість навколишнього повітря в нічний час доби не перевищувала 86%, вдень -78%. В зоні розміщення свиноматок з поросятами бактеріальна забрудненість повітря була в межах 15,2 – 32,7 тис. КУО /м³, що у 10 – 12 раз нижче, ніж у свинарнику з контрольною групою свиноматок з поросятами.

Таблиця 2. Умови тримання свиноматок в дослідній групі 1

Показники	Місяці				
	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
Температура, °С	8-10	8-12	9-14	8-14	8-9
	16-20	22-24	23-27	22-28	18-22
Відносна вологість, %	76-82	60-76	55-70	50-80	70-86
	64-74	50-68	48-60	50-68	56-78
Бактеріальна забрудненість, тыс. КУО/м ³	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
	17,8-24,5	18,5-30,1	20,7-32,7	18,9-32,3	15,2-27,8

Примітка. У числівнику показники в нічний час доби, в знаменнику – у денні часи, н/д – не досліджували.

Дослідна -2 група свиноматок (табл. 3) утримувалась в травні, а подальше в серпні по вересень в умовах близьких до нормальних по температурі та вологості, котрі передбачені у ВНТП-02.05.

Таблиця 3. Умови утримання свиноматок у дослідній -2 групі

Показники	Місяці				
	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
Температура, °С	16-18	8-12	9-14	8-14	14-17
	18-22	22-24	23-27	22-28	21-25
Відносна вологість, %	70-75	60-76	55-70	50-80	63-78
	68-74	50-64	48-60	50-68	54-64
Концентрація амоніаку, мг/м ³	19-22	слідь	слідь	слідь	22-26
	18-2-	слідь	слідь	слідь	20-24
Вміст вуглекислоти, %	0,26-0,30	0,03	0,03	0,03	0,3-0,32
	0,22-0,25	0,03	0,03	0,03	0,22-0,28
Бактеріальна забрудненість, тыс. КУО/м ³	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
	285-340	15,8-24,2	18,9-28,3	20,1-33,5	210-305

Примітка. У числівнику показники в нічний час доби, в знаменнику – у денні часи

Аналогічні умови утримання були и для свиноматок з дослідної -2 групи, концентрація амоніаку не перевершувала 20-26 мг/м³, вуглекислоти – 0,22 – 32%. Слідє сказати, що свиноматки з поросятами з дослідної -2 групи у найбільш критичні періоди вирощування утримувались у оптимальних умовах по температуро-вологісному режиму. Бактеріальна забрудненість повітря коливалась від 15,8 до 340 тис. КУО /м³. Тобто для свиноматок з поросятами (дослідна група 2) були створені благоприємні умови вирощування в порівняні з контрольною та дослідною-1 групами, що вплинуло на їх продуктивність (табл. 4).

Як видно із таблиці 4 ефективність вирощування в літній час залежить не тільки від забезпечення маток зеленими кормами, котрі утримують вітаміни, мінеральні речовини, протеїн, амінокислоти а також від умов утримання. Найкращі

результаті по продуктивності були отримані у дослідній -2 групі, де свиноматки находились 80 днів в літніх таборах, а пологи та вирощування поросят до 50-денного віку відбувалось у приміщенні. Маса поросят при народженні була більшою на 0,25 кг в порівнянні з контролем та на 0,08 кг – у порівнянні з дослідною -1групою, життєздатність поросят у 2-дослідній групі була на 21,2 та 31,2% вищою.

Таблиця 4. Продуктивність свиней в залежності від умов утримання в літній період

Показники	Групи		
	Контроль	Д - 1	Д - 2
Кількість свиноматок, гол.	30	30	30
Багатоплідність, гол.	9,2	9,7	10,5
Всього поросят при опоросі, гол.	276	291	315
в т.ч. у % до контролю	100	121,9	131,2
Середня живая маса тіла поросяти при народженні, кг	0,93	1,1	1,18
Кількість поросят при відбивці на одну свиноматку, гол.	7,8	8,8	9,7
Молочність, кг	61,4	66,4	68,5
Маса тіла поросят в 50-денному віці, кг	15,3	16,4	16,8
Збереженість поросят в 2-місячному віці, %	90,4	92,6	95,2

В якості тестів характеризуючи стан резистентності організму свиней являється гуморальні та БАСК та ЛАСК та кліткові показники захисту, фагоцитарної активності та фагоцитарного індексу, фагоцитарному числу

Досліди показали, що БАСК та ЛАСК сироватки крові у поросят з дослідної -2 групи була вищою ніж у поросят утримуваних в продовж всього виробничого циклу в свинарниках. Ці показники на 18,6 -20% перевищують такі ж у аналогів з контролем. По клітинним показникам (ФАН, ФІ, ФЧ) зберігаються достовірна різниця між поросятами з Д-1 та Д-2 груп в їх користь в порівнянні з контролем на 9,4 – 10,3%.

Висновок. Результати наших дослідів надають право твердити, що доцільно виводити в літні табори злучених свиноматок на 80 днів о пологи проводити в свинарниках..

Література

1. Володин В. Летний лагерь при комплексе / В. Володин // Свиноводство, 1981.- №6.-С.20.
2. Заболотный И.И. Летнее лагерно-пастбищное содержание свиней / И.И. Заболотный. – М.: Агропромиздат, 1985.-32 с.
3. Крючковский А.Г. Лагерно-пастбищное содержание свиней / А.Г. Крючковский, В.Н. Сагло // Животноводство . – 1986.- №5.- С.7-9.
4. Обенко К. Лагерное содержание свиней / К. Обенко // Свиноводство.-1982.- №3.- С. 7-8.
5. Чернецкий В. Опыт использования летних лагерей / В. Чернецкий, П. Кудрявцев // Свиноводство. – 1985.- 32.- -С.6.

Аннотация. В статье приведены данные о целесообразности использования летне-лагерного содержания свиней с целью повышения резистентности и продуктивности, как свиноматок, так и поросят.

Ключевые слова. Свиньи, продуктивность, молочность, поросята, сохранность.

Abstract. In the article cited data about expedience of the use of summer- camp maintenance of pigs with the purpose of increase of rezistentnisti, productivity of both sows and piglets.

Key words: words, productivity, milkness, piglets, safety.